

Sygn. akt III Ca 1017/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Barbara Braziewicz

Protokolant Justyna Chojecka

po rozpoznaniu w dniu 16 listopada 2016 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa Kancelarii (...) Spółki Akcyjnej w K.

przeciwko G. J.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 18 kwietnia 2016 r., sygn. akt I C 3263/15

oddala apelację.

SSO Barbra Braziewicz

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem zaocznym z 18 kwietnia 2016 r. Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej oddalił powództwo Kancelarii (...) S.A. w K. przeciwko G. J. o zapłatę kwoty 880 zł.

Przytoczony wyrok został poprzedzony ustaleniami Sądu Rejonowego, z których wynika, iż pozwany zawarł z (...) sp. z o.o. w W. ramową umowę pożyczki nr (...). Strony za akceptację warunków ramowej umowy pożyczki uznawały zapłatę opłaty rejestracyjnej poprzez wykonanie przelewu w wys. 1 lub 50 gr. Po otrzymaniu opłaty rejestracyjnej pożyczkodawca powinien przesłać na adres pożyczkobiorcy projekt ramowej umowy pożyczki, którą pozwana powinna podpisać i odesłać pożyczkodawcy. (...) sp. z o.o. przelała pozwanemu kwotę 500 zł wskazując w tytule przelewu K. 24 pożyczka nr uagf0. Umową cesji z dnia 4 maja 2015 r. powód nabył od (...) sp. z o.o. w W. wierzytelność względem G. J. wynikającą z umowy z 15 września 2014 r. o nr uagf0 w kwocie 880 zł z terminem zwrotu wyznaczonym na 15 października 2014 r. Pismem z 4 maja 2015 r. powódka zawiadomiła pozwanego o cesji wierzytelności oraz wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 880 zł wraz z umownymi odsetkami, wynikającymi z umowy pożyczki z dnia 15 września 2014 r. o nr uagf0 w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania.

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy stwierdził, że pozwana nie wykazała by nabyła wierzytelność wobec pozwanej wynikającą z przedłożonej ramowej umowy pożyczki. Wskazał, że z dołączony do pozwu dokumentów nie wynika, że zakupiono wierzytelność z umowy pożyczki nr (...). Wynika z nich jedynie, że pożyczka została udzielona w ramach umowy nr (...) i to ta wierzytelność była przedmiotem cesji. Jednakże ze zgromadzonych dowodów nie wynika, jakie były warunki udzielenia wskazanej umowy pożyczki oraz co składało się na kwotę zobowiązania. Nadto, zdaniem Sądu Rejonowego powódka nie wykazała, że do zawarcia umowy pożyczki na warunkach przedstawionych przez powódkę w ogóle doszło, bowiem przedłożona umowa ramowa pożyczki, uzupełniona wprawdzie o dane

pozwanego, nie została podpisana. Powódka nie przedłożyła także dokumentów potwierdzających dokonanie przelewu przez pozwaną kwoty 1 lub 50 gr lub nie wykazała w inny sposób, że pozwana wyraziła zgodę na zawarcie umowy pożyczki.

Od powyższego wyroku apelację wywiodła powódka, zaskarżając orzeczenie w całości. Zarzuciła naruszenie art. 60 k.c. w zw. z art. 29 ustawy o kredycie konsumenckim poprzez przyjęcie, że oświadczenie woli o zawarciu umowy pożyczki dla swej ważności wymaga formy pisemnej, w sytuacji gdy wykładnia w/w przepisów prowadzi do wniosków, iż forma pisemna zastrzeżona została jedynie dla celów dowodowych; art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego i odmówienia mocy dowodowej przedłożonym dokumentom; w art. 232 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie i nieprzeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron w sytuacji, gdy zdaniem Sądu brak było środków dowodowych; art. 308 § 1 k.p.c. poprzez niezastosowanie i zaniechanie przeprowadzenia dowodów z przedłożonych dokumentów jako dowodów utrwalonych za pomocą urządzeń wskazanych w tym przepisie, art. 339 §2 k.p.c. poprzez przyjęcie, że twierdzenia powódki budzą uzasadnione wątpliwości. W oparciu o tak postawione zarzuty wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kwoty 880 zł wraz z odsetkami oraz kosztami postępowania oraz o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych, ewentualnie wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania w całości wraz z obowiązkiem orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego. Nadto apelujący wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego rewidenta.

W uzasadnieniu powódka podniosła, że umowa pożyczki została zawarta w drodze rejestracji i dokonania czynności na platformie internetowej, a podpisanie umowy jest rzeczą wtórną, dokonywaną po fakcie zawarcia umowy. W niniejszej sprawie to pozwany nie odesłał podpisanej umowy i ta okoliczność nie może obciążać powódki. W ocenie powódki umowa pożyczki powinna być zawarta w formie pisemnej, jednakże nie dopełnienie tego wymogu nie przekreśla jej ważności – forma pisemna została bowiem zastrzeżona jedynie dla celów dowodowych. Powódka wskazała również, że to pozwany nie odesłał odpisu podpisanej umowy, tak też nie mogła ona przedłożyć takiego w Sądzie. Kończąc, powódka wskazała, że w sprawie nie zachodziły uzasadnione wątpliwości, które pozwalałyby odstąpić od uznania twierdzeń powódki za prawdziwe, a nadto stwierdziła, że w takim wypadku Sąd winien dopuścić dowód z urzędu.

Sąd Odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja powódki nie zasługuje na uwzględnienie, a zaskarżony wyrok należy uznać za trafny.

Powołane w apelacji zarzuty naruszenia prawa procesowego i materialnego należało uznać za chybione.

Na wstępie Sąd Okręgowy mając na uwadze regulację art. 381k.p.c. uznał za uzasadnione oddalenie złożonego przez powoda, dopiero na etapie postępowania odwoławczego, wniosku dowodowego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego rewidenta, uznając, tego rodzaju dowód za niedopuszczalny. Podkreślenia wymaga, iż niniejsza sprawa jest rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym (art. 505¹ pkt 1 k.p.c.). Apelacja w postępowaniu uproszczonym jest zbliżona do modelu rewizyjnego (kontrolnego) i w tym postępowaniu jest ograniczona do minimum możliwość przeprowadzenia przez sąd odwoławczy postępowania dowodowego do dowodu jedynie z dokumentu, natomiast nie jest dopuszczalne w nim, przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego jak chciałby apelujący. Ponadto wnoszący tego rodzaju wniosek dowodowy w dostatecznym stopniu nie uprawdopodobnił tego, iż potrzeba jego powołania wynika dopiero w toku postępowania odwoławczego. Zawniosowany dopiero na etapie postępowania odwoławczego dowód z opinii biegłego rewidenta (notabene bez wskazania tezy dowodowej), o ile zostałby prawidłowo sformułowany, w określonych warunkach procesowych, mógł zostać przeprowadzony jeszcze w toku postępowania przed Sądem Rejonowym. Z tych przyczyn Sąd drugiej instancji był uprawniony do pominięcia tego dowodu zgłoszonego dopiero w postępowaniu apelacyjnym, albowiem zaszyły przesłanki określone przepisem 381 k.p.c. (zob. wyrok SN z dnia 10 maja 2000 r., III CKN 797/00, Prok. i Pr. 2000, nr 10, poz. 42). Zatem z tych powodów wniosek dowodowy apelującego nie mógł zostać uwzględniony.

Sąd Okręgowy zasadniczo podziela i uznaje za swoje zarówno ustalenia faktyczne, jak i prawne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, uznając, iż nie ma potrzeby ich ponownego przytaczania. Ustalenia te bowiem znajdują oparcie w rodzaju zebranego w sprawie materiału dowodowego, a zaofierowanego w sprawie przez powódkę, a w istocie w jego braku. Zasadnie przyjął Sąd meriti, iż powód nie przedstawił dostatecznych dowodów na potwierdzenie zasadności dochodzonego roszczenia. Sąd meriti ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy w granicach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c., trafnie przyjmując, iż czyniąc ustalenia i orzekając w sprawie nie mógł oprzeć się na zaofierowanych przez powoda dowodach. Wnioski wywiedzione w sprawie przez Sąd meriti są logiczne i ściśle związane z wartością dowodową zaofierowanych przez powódkę dowodów. Przede wszystkim jednak należy zauważyć, że skarżąca nie postawiła skutecznie zarzutu naruszenia przez Sąd art.233 § 1 k.p.c., bowiem nie wykazała, iż Sąd Rejonowy, dopuścił się błędu logicznego w dokonanej ocenie okoliczności wziętych za podstawę wydanego orzeczenia i istotnych dla jej rozstrzygnięcia, uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, tymczasem tylko takie uchybienia mogą być przeciwstawione uprawnieniu Sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął Sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, niż ocena Sądu (tak SN w orzeczeniu z 6.11.1998r., IICKN 4/98 nie publ.).

Przy czym przede wszystkim należy zauważyć, iż powódka nie wykazała swojej legitymacji czynnej w niniejszej sprawie. Jak trafnie zauważył Sąd Rejonowy, z przedłożonych przez powódkę dokumentów nie wynika, że nabyła ona wierzytelność wynikającą z dołączonej do pozwu umowy ramowej pożyczki. Umowa ta została bowiem oznaczona numerem (...), natomiast w załączniku do umowy cesji mowa jest o wierzytelności wynikającej z umowy o nr (...). Nie sposób uznać więc, że mowa jest o tej samej umowie, bowiem zostały one oznaczone zupełnie różnie. Równocześnie powódka nie wykazała, iż umowa oznaczona numerem (...) jest tożsama z umową oznaczona jako „ nr uagfqo”.

Abstrahując od powyższego, to należy zauważyć, że w niniejszej sprawie zachodziły podstawy do wydania wyroku zaocznego, gdyż spełnione zostały przesłanki wskazane w art. 339 § 1 k.p.c. Przewidziane w art. 339 § 2 k.p.c. domniemanie prawdziwości twierdzeń powódki dotyczy wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego - domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe i to tylko wówczas, gdy twierdzenia powódki nie budzą uzasadnionych wątpliwości. Zatem wówczas gdy zasadnie wydaje się, iż twierdzenia pozwu np. nie odpowiadają w pełni rzeczywistości, czy też wskazują na bezzasadność dochodzonego roszczenia, to koniecznym jest przeprowadzenie postępowania dowodowego w sprawie. Jednocześnie zaś wymaga podkreślenia, że przyjęcie za prawdziwe twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie okoliczności faktycznych i nie zwalnia Sądu orzekającego od obowiązku rozważenia, czy oświadczenia te uzasadniają należycie i w całości żądania pozwu i czy uwzględnienie tych żądań nie narusza obowiązujących przepisów. Wprowadzone przez przepis art. 339 § 2 k.p.c. swoiste domniemanie zgodności twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy nie zwalnia powoda od przytoczenia faktów, które są niezbędne do dokonania subsumcji materialnoprawnej, stanowiącej faktyczną i materialnoprawną podstawę wyroku. Sąd obowiązany jest bowiem, nawet przy uznaniu twierdzeń powoda za prawdziwe, dokonać prawidłowej oceny zasadności żądania pozwu opartego na tych twierdzeniach, z punktu widzenia prawa materialnego; stanowisko takie ugruntowane jest zarówno w doktrynie, jak i judykaturze (zob. np. wyrok SN z dnia 31 marca 1999 r., I CKU 176/97, Prok.i Pr.-wkł. 1999/9/30, zob. też ost. wyrok SA w Katowicach z dnia 10.09.2013r. IACa 494/13, LEX nr 1378705). Zatem Sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy w świetle przepisów obowiązującego prawa materialnego, twierdzenia powoda uzasadniają uwzględnienie żądań pozwu, w zakresie tym bowiem nie obowiązuje domniemanie z art. 339 § 2 k.p.c., negatywny zaś wynik takich rozważań powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo.

Zatem wobec tego, iż w ocenie Sądu Rejonowego zachodziły okoliczności wskazane w art. 339 § 2 k.p.c., uniemożliwiające przyjęcie przez Sąd za prawdziwe twierdzeń powódki o okolicznościach sprawy, Sąd ten przed rozstrzygnięciem sprawy przeprowadził postępowanie dowodowe celem wyjaśnienia zaistniałych wątpliwości co do faktów. Także rozważył, czy w świetle przepisów obowiązującego prawa materialnego, twierdzenia powódki uzasadniały żądanie pozwu i ostatecznie doszedł do wniosku, iż nie dawały one podstaw do uwzględnienia żądania pozwu, co skutkowało oddaleniem powództwa. Zatem, z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy uznał za chybiony zarzut naruszenia przez Sąd meriti regulacji art. 339 § 2 k.p.c.

Ponadto w świetle art. 230 k.p.c. Sąd bez dostatecznego uzasadnienia, nie może przyjmować za prawdziwe twierdzeń strony, którym strona przeciwna wyraźnie nie zaprzeczyła. Sąd może uznać za przyznane przez stronę niezaprzeczone twierdzenia strony drugiej tylko w wypadku, gdy takie domniemane przyznanie jest uzasadnione wszechstronnym rozważeniem wszystkich okoliczności sprawy, biorąc pod uwagę wynik całej rozprawy (por. np. uzasadnienie wyroku SN z dnia 19 października 2005 r., V CK 260/05, LEX nr 187090). Równocześnie samo milczenie jednej ze stron co do twierdzeń strony przeciwnej nie może stanowić podstawy do uznania faktów za przyznane (por. wyrok SN z dnia 17 lutego 1975 r., II CR 719/74, LEX nr 7661).

Także za chybiony należało uznać zarzut naruszenia przez Sąd meriti regulacji art. 232 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c. Obowiązek wykazania dowodów obciąża przede wszystkim strony. Jednocześnie rzeczywistego znaczenia nabierają obecnie reguły rozkładu ciężaru dowodu, wynikające z art. 6 k.c. Obowiązek przedstawiania dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c. - zob. orzeczenie S.N. z 17 grudnia 1996r., I CKU 45/96 OSNC 1997, nr 6-7, poz.75). W ocenie Sądu Okręgowego, dopuszczenie przez Sąd dowodu niezawnioskowanego przez stronę powodową stanowiłoby przekroczenie zasady bezstronności Sądu, tym bardziej, że powód reprezentowany był przez radcę prawnego, który winien dochować należytej staranności również w sferze wykazywania twierdzeń podnoszonych przez powoda, a sam dowód – przesłuchanie strony pozwanej- ma charakter subsydiarny i winien być przeprowadzony, gdy inne dowody nie dają pełnego oglądu na sprawę. Jak podkreśla się w judykaturze dopuszczenie dowodu z urzędu powinno być sytuacją wyjątkową, a taki przypadek z reguły nie zachodzi, gdy strona korzysta z pomocy pełnomocnika profesjonalnego (vide wyrok Sądu Najwyższego z 26 marca 2009 r., I CSK 415/08, LEX nr 577152). Z tych względów powyższy zarzut był bezzasadny – nie można zapominać również o tym, że powód jest podmiotem, profesjonalnie zajmującym się obrotem wierzycelnościami, co pozwala wymagać od niego, aby należycie argumentował swoje stanowisko w zainicjowanej sprawie przed Sądem.

Chybiony jest także zarzut naruszenia art. 308 k.p.c. Sąd Rejonowy dokonał bowiem oceny przedłożonych przez powódkę, poświadczonych za zgodność z oryginałem wydruków, jednakże prawidłowo ustalił on, że te dowody, nie pozwalają uznać twierdzeń powoda za wykazane. Odmienna zaś ocena zaoferowanych przez powoda dowodów nie może w żadnej mierze świadczyć o istnieniu zarzucanego uchybienia.

Także rację ma Sąd meriti, że to rzeczą powódki było udowodnienie i wykazanie stosownymi środkami dowodowymi, że doszło do zawarcia umowy pożyczki pomiędzy poprzednikiem prawnym powódki a pozwaną, że doszło do przekazania pozwanej określonej umową kwoty, że dochodzona kwota stała się wymagalna i w jaki sposób i za jaki okres czasu zostały naliczone odsetki. Ponadto powódka także powinna była udowodnić fakt zawarcia umowy cesji pomiędzy nią i jej poprzednikiem prawnym przenoszącej wierzycelność dochodzoną niniejszym pozwem. Tymczasem powódka nie wykazała, żadnych z powyższych okoliczności, zatem faktycznie z powinności wynikającej z art. 6 k.c. się nie wywiązała.

Tym samym, wbrew zarzutom apelacji, Sąd Rejonowy trafnie ocenił, iż z uwagi na zaoferowany przez powódkę w toku sprawy niewystarczający materiał dowodowy, brak było podstaw do poczynienia definitywnych ustaleń co do uznania zasadności i wysokości roszczenia powódki.

Dalsze zarzuty powódki, a to odnoszące się do formy w jakiej można zawrzeć umowę pożyczki, mają również charakter jedynie czysto polemiczny i w świetle wyżej przedstawionych okoliczności nie mogły one odnieść zamierzonego skutku, dlatego też bezprzedmiotowe jest szczegółowe odnoszenie się do nich.

Konkludując, zaskarżony wyrok odpowiada prawu, a zarzuty powódki nie zasługiwały na uwzględnienie. Powódka nie udowodniła, że jest wierzycielem, co wyłączało możliwość zasądzenia na jej rzecz kwoty dochodzonej pozwem. W świetle powyższych rozważań oraz materiału dowodowego zebranego w niniejszym postępowaniu powództwo trafnie zostało przez Sąd Rejonowy oddalone.

Z tych względów, na podstawie art. 385 k.p.c., apelację powódki oddalono jako bezzasadną.

SSO Barbara Braziewicz